

70-РІЧЧЯ АКАДЕМІКА НАН УКРАЇНИ Б.В. БУРКИНСЬКОГО

Борис Володимирович Буркинський – визнаний вчений в галузі сталого розвитку, економіки промисловості, природокористування, реструктуризації господарчих комплексів і регіональної економіки - народився 3 листопада 1942 року в м. Вознесенськ Миколаївської області в сім'ї службовця. Розпочав свою наукову діяльність у 1967 р. після закінчення Одеського технологічного інституту ім. Ломоносова і служби в армії. У 1970 році прийшов в систему Національної академії наук України і все його подальше творче життя пов'язане із заснованим у тому ж році Одеським відділенням Інституту економіки Академії наук УРСР, яке у 1991 році реорганізовано у Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, де він пройшов шлях від старшого інженера до керівника Одеського відділення і директора Інституту.

Вже перші його наукові роботи, що були присвячені методології та інструментарію програмно-цільового планування, підвищенню економічної ефективності виробничих систем на засадах оптимальної організації транспортної, енергетичної, інструментальної, ремонтної та інших складових системи обслуговування, яскраво виявили талант дослідника.

У 1975 році Б.В. Буркинський захистив кандидатську дисертацію, а в 1989 році – докторську дисертацію одночасно поєднуючи наукові дослідження з проблем інтенсифікації виробництва в різних галузях промисловості та керівництво їх практичним впровадженням в Південному регіоні України. Під його науковим керівництвом і при безпосередній участі в ті роки в системі національної Академії наук України було проведено комплекс досліджень і розроблено концепцію інтенсифікації машинобудівного виробництва на основі удосконалення управління обслуговування основного виробництва.

На сьогодні Б.В. Буркинським опубліковано понад 300 наукових робіт, у тому числі 40 монографій. Коло його наукових інтересів надзвичайно широке і охоплює найактуальніші проблеми сучасної економічної науки від задач інституційної економіки до проблем загальносистемної інтеграції економіки, екології і соціального розвитку.

Фундаментальні наукові дослідження Б.В. Буркинського в період формування національної ринкової економіки присвячені: розвитку теорії й методології реструктуризації господарських комплексів, раціональному функціонуванню господарських структур в умовах ринкових відносин, особливостям економічної модернізації та трансформації моделей функціонування підприємств; формуванню механізмів інституційних перетворень в економіці; становленню інноваційно-інвестиційної політики в регіоні та оцінці ефективності інноваційних процесів; теорії та методології розвитку конкуренції та підприємництва; стратегії та механізмів зміцнення виробничого, соціально-економічного та природно-ресурсного потенціалу Українського Причорномор'я.

Б.В. Буркинський один із перших розпочав дослідження інтеграційних форм відкритої економіки як одного з найважливіших стратегічних напрямів в розвитку держави та регіонів. Під його керівництвом було розроблено та запропоновано уряду ряд законопроектів щодо створення спеціальних (вільних) економічних зон, із урахуванням специфіки соціально-економічних умов України.

Значний внесок зроблено Борисом Володимировичем в розробку теоретичних основ, концепції і прикладних засад стосовно виходу морського транспорту України із кризи, формування транспортних коридорів з прив'язкою до вітчизняних портів. Широко відомими стали його роботи із становлення інституційних засад сучасної національної морської політики України, розвитку її торгівельного судноплавства, функціонування морських портів та особливостей їх приватизації. Під його керівництвом розроблена «Морська доктрина України» та обгрунтовано пропозиції щодо створення першого в державі міжнародного реєстру суден України.

Науковим працям Б.В. Буркинського притаманний широкий діапазон дослідження проблем інноваційної економіки. В центрі уваги вченого та очолюваного ним колективу науковців - системний аналіз і визначення глибинних явищ, що відбуваються на всіх рівнях ієрархічної структури господарювання, розробка надійної теорії структурних зрушень економіки на регіональному рівні, обгрунтування відповідних механізмів регулювання ринкової системи господарювання.

Б.В. Буркинський очолив розробку Концепції розвитку підприємництва в регіонах України як цілісної системи взаємодії влади та підприємництва. Обгрунтовано необхідність державної ініціативи стосовно системи заходів щодо стимулювання розвитку малого бізнесу в реальному секторі економіки.

Під керівництвом Бориса Володимировича розроблена концепція формування регіональних виробничо-логістичних комплексів. Значний народногосподарський ефект мають розробки, пов'язані з функціонуванням і регулюванням товарних ринків як однієї із складових Стратегії економічного зростання, ці дослідження дали можливість спеціалістам Інституту обгрунтувати доцільність ініціювати розробку КМУ Цільової державної програми створення мережі оптових ринків сільськогосподарської продукції.

Академік Б.В. Буркинський зробив вагомий внесок у розвиток наукових засад політики інституційно-організаційних перетворень і формування економічних відносин у сфері природокористування, забезпечення екологічної безпеки і сталого розвитку. Національна академія наук України високо оцінила доробок ученого у теорію та методологію екологічної безпеки та раціонального природокористування і у 2005 році за цикл наукових праць «Екологізація регіонального розвитку» Б.В. Буркинському, В.М. Степанову та С.К. Харічкову було присуджено премію НАН України ім. М.І. Туган-Барановського.

Новітніми рішеннями, на визнання наукової спільноти, є розробка теоретико-методологічних положень екологізації морського природокористування. Він разом з науковцями Інституту розробив основні положення системи механізмів забезпечення антикризових управлінських рішень в сфері використання ресурсів екологічно депресивних територій. Обґрунтував стратегічні напрями соціально-економічного розвитку Українського Придунав'я, що знайшло своє відображення в «Державній Програмі комплексного розвитку Українського Придунав'я на 2004-2011 роки». В рамках координації робіт з виконання цієї Програми Б.В. Буркинський проводить велику роботу з експертно-аналітичної оцінки та обґрунтування доцільності майбутньої господарської діяльності та режиму використання лиману Сасик на півдні Одещини.

Б.В. Буркинський є одним з ідеологів становлення Стратегії сталого розвитку в Україні. Він разом з колегами розвинув теорію соціально-економічного зростання національної економіки з урахуванням екологічного обмежувального чинника, особливо звертаючи увагу на необхідність формування національних інвестиційних стратегій і економічних реформ у напрямку становлення принципів екологізації систем господарювання.

За ініціативою академіка Б.В. Буркинського Національна академія наук України запропонувала на вищій державній рівень Концепцію впровадження екологічно чистого виробництва в Україні. В своїх роботах Б.В. Буркинський обґрунтовує необхідність формування системи екоінноваційного розвитку на основі поєднання екологічних та інноваційних факторів у стратегії соціально-економічного поступу розвитку держави та її регіонів.

Роботи в галузі теоретико-методологічних та прикладних питань екологізації та «зеленого» вектору економічного розвитку посідають особливе місце в науковому доробку Бориса Володимировича. Під його керівництвом та безпосередньої участі обґрунтовано необхідність запровадження принципів «зеленої» економіки в Україні. За підтримки ЮНЕП вперше в Україні під керівництвом Бориса Володимировича розроблено регіональну Стратегію «зеленого» розвитку Одеської області.

Б.В. Буркинський, як керівник потужної академічної установи, є безпосереднім ініціатором створення низки нових наукових напрямів, які сформували підґрунтя визнаних наукових шкіл: з проблем регіональної економіки, економіки природокористування, розвитку підприємництва, економіки транспортної галузі та соціально-економічного і соціально-екологічного розвитку приморських територій, і нині плідно працюють в Інституті під науковим керівництвом та консультуванням академіка Б.В. Буркинського.

Особливу увагу Б.В. Буркинський приділяє роботі над стратегічними документами по забезпеченню економічного зростання України та Українського Причорномор'я. Він є науковим консультантом та експертом вищих органів законодавчої та виконавчої влади, зокрема позаштатний консультант Комітетів Верховної Ради України з питань промисловості і регуляторної політики та підприємництва та з питань науки і освіти, є радником Міністерства економіки України. Входить до складу робочої групи при Кабінеті Міністрів Украї-

ни з підготовки проектів нормативних актів з питань правового регулювання діяльності морського транспорту, міжвідомчої робочої групи при Міністерстві екології та природних ресурсів України з розробки «Комплексної програми Українсько-Російського співробітництва в сфері захисту природного середовища Азово-Чорноморського басейну, р. Дніпр та транскордонних водотоків» і т. ін.

За роки плідної творчої праці професор Б.В. Буркинський підготував чимало талановитих учених та керівників різного рівня. Серед його учнів понад 50 кандидатів та докторів наук. В Інституті, починаючи з 2004 року за ініціативою Бориса Володимировича розпочалося створення науково-навчальних комплексів та філій кафедр економічного профілю спільно з провідними ВНЗ Південного регіону. Зараз в Інституті працює п'ять таких комплексів та дев'ять спеціалізованих кафедр, де цілеспрямовано ведеться підготовка висококваліфікованих наукових кадрів, в тому числі для набору в аспірантуру.

Вагомий внесок Бориса Володимировича у науково-громадську діяльність Південного регіону. На посаді голови обласної спілки економістів України в Одеській області та заступника голови Південного наукового центру НАН та МОН молодшополітехнічної України він координує економічні дослідження регіону, впровадження результатів наукової діяльності та їх практичне втілення.

Б.В. Буркинський - головний редактор журналу «Економічні інновації» – ПРРЕД НАН України та «Економіка харчової промисловості»; заступник головного редактора збірника наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту, серія «Економіка і управління»; член науково-редакційної ради Науково-практичного журналу «Економіка промисловості» – ІЕП НАН України м. Донецьк; журналу «Регіональна економіка» – ІРД НАН України (м. Львів).

Академік Б.В. Буркинський користується заслуженим авторитетом та повагою серед наукової спільноти. Має численні наукові зв'язки і співпрацює з ученими США, Угорщини, Польщі, Білорусі, Молдови, Росії та інших країн світу. Він є членом багатьох міжнародних і національних наукових товариств, комісій, входить до складу секції Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки, входить до складу Міжвідомчої ради з координації фундаментальних досліджень.

За видатні наукові та науково-організаційні досягнення Б.В. Буркинський удостоєний високих державних нагород. Його плідну й самовіддану працю відзначено у 2002 році орденом «За заслуги» III ступеня, а у 2008 році – орденом «За заслуги» II ступеня.

Наукова громадськість, колеги, учні, друзі щиро вітають Бориса Володимировича з ювілеєм, бажають йому міцного здоров'я, нових наукових звершень, творчого натхнення, невичерпної енергії, здійснення задумів і планів в ім'я розвитку вітчизняної науки та процвітання України.

*Президія Академії економічних наук України
Вчена рада Інституту економіки промисловості
НАН України
Редколегія журналу*